

bruget, men fordi Regeringen ønskede at gribe ind og i Virkeligheden overtage Smørproduktionen; men der er ingen Sinde fra Landbrugets Side fremsat Ønske om, at noget saadant skulde ske.

Endvidere udtalte Hr. Hauge, hvad der overraskede mig noget, at Skibsfarten var ikke valutaskabende, medens derimod Landbruget var det. Jeg takker for de venlige Udtalelser, der herom er faldet for Landbrugets Vedkommende; men jeg maa sige, at efter min Opfattelse tør Skibsfarten betegnes som valutaskabende. Den Omstændighed, som Hr. Hauge pegede paa, at hvert Skib, der gik i udenrigsk Fart, var erstattet med et fremmed, forringer ikke vor Flaades valutaskabende Evne. Hr. Hauge skulde tænke sig, at der ikke var et eneste dansk Skib, og at vi altsaa ikke med nogen Flaade under dansk Flag var i Stand til at indsejle de mægtige Beløb, som der her er Tale om. Naar der peges paa, at vi sidste Maaned har indført Varer for 110 Mill. Kr. mere, end vi har udført — Hr. Hauge var ogsaa inde paa disse Tal —, maa jeg sige, at slet saa galt er det ikke. Thi vor Skibsfortjeneste — og den kan blive større, naar alle Skibe kommer i Gang — og vor Handelsfortjeneste fragaar i dette Beløb; der er altsaa ikke Tale om en saadan Forskel, som det for en overfladisk Betragtning kunde se ud til. Men dersom man tænkte sig, at der ikke var danske Skibe, saa vilde vi mangle den Valuta, og saa kunde man godt tale om, at vi var ude i en fuldkommen Katastrofe. Selvfølgelig tjener en Handelsflaade Valuta til Landet, og hvad enten vi saa bruger danske Skibe eller fremmede Skibe, forandrer dette slet ikke Forholdet.

Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger. Jeg har gentagne Gange fra de to ærede Medlemmer Hr. Hauge og Hr. Rode hørt Beklagelser over mine Udtalelser, og jeg har faaet det Indtryk, at man ikke med absolut udelt Glæde har kunnet lytte til de Betragtninger, som jeg her har fremsat. Dette har jeg naturligvis kun Grund til at beklage; men det forekommer mig, at de ærede Medlemmer, naar de selv udtalte sig fra deres Synspunkter, ikke har nægtet sig noget hverken med Hensyn til at lægge Beslag paa Tiden, ej heller med Hensyn til klare og uforbeholdne Udtalelser. Jeg havde da ventet saa meget Frisind, at man ogsaa kunde høre mig udtale mig ud fra mine Synspunkter, uden at man behøvede at fremsætte den Slags Paa-stande, som at jeg var i Modsætning til

mine Kolleger indenfor Regeringen og kun havde til Hensigt at bryde alt ned uden Hensyn til, hvad Samfundet krævede. Det fremgik navnlig af Hr. Hauges Udtalelser, at min Optræden i Valutaspørgsmaalet havde været ensidigt præget af dette, at jeg gik efter visse Doktriner, visse Teorier. Jeg skal derfor afholde mig fra at fortsætte Diskussionen, og jeg vil sige, at jeg gør det saa meget hellere, som jeg ønsker at udtale mig om disse Sager, som har været dragne ind i Forhandlingen her, efterhaanden som de kommer til at ligge for; og det vil sikkert, hvis det skal forundes os at mødes igen i denne Sal, ikke være saa længe. Jeg kan sige, at hvis Ord blot kunde klare de Vanskeligheder, vi befinder os i, vilde den Veltalenhed, der her er udfoldet fra de to ærede Medlemmers Side baade i Gaar og i Dag, være i mange Henseender overordentlig fortjenstfuld. Men jeg tror ikke, at det er Ord, der klarer det, jeg tror, det er Handling, Realiteter; jeg tror, at det, der tiltrænges, er, at der bliver givet Plads for de virkelige gode Kræfter, som findes i vort Folk — derom nærer jeg ingen Tvivl —, til at røre sig; og saa længe jeg har den Ære at være Medlem af Regeringen, vil jeg bidrage til, saa vidt jeg formaar, at der kan blive Plads for disse Kræfter til at røre sig.

Jeg skal med disse Bemærkninger afstaa fra videre Diskussion om de mange forskellige Spørgsmaal, som her er rejste, idet jeg altsaa gaa ud fra, at efterhaanden som der kommer til at foreligge virkelige Foranstaltninger, Forholdsregler, som skal træffes, vil der kunne blive Plads for en Ordveksel i det Omfang, som maatte være nødvendigt.

Hauge: Jeg ønsker at gøre et Par korte Bemærkninger til Hr. Drachmann, der paa ny hævdede, at den overordentlige Kommission sammen med Regeringen selv havde Skylden for den Prispolitik, der nu i England blev anlagt overfor Danmark. Han udtrykte endog rent ud, at det var under den forrige Regerings Ægide, at man indledede den Politik, hvorefter Udlandet skulde betale for, at England skulde kunne nedsætte Priserne for Indlandets Forbrug. Jeg vil her gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at England allerede efter Boererkrigen indførte den Politik at lade Udlandet betale en Del af Krigsomkostningerne. Ogsaa den Gang indførte England, men naturligvis i langt mindre Maalestok end nu, den Bestemmelse, at Udlandet skulde be-